

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.

Fél évre 2 frt.

Negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.”

A m. kir. postatakarékpénztárnál a 998. sz. cheque-számla tulajdonosa.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Kossuth-utca 19. szám a. házban R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisitor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Kossuth Lajos-utca 19. sz. a. házban, nemkülönbön minden hazai postahivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A tengeri kígyó.

Mint a fiemei öbölben az a bizonyos czápa, mely vigyázatlan bárkákat ejt zsákmányul, évenként következetesen meg szokott jelenni, akként fenyegeti évről-évre városunk polgárságát is a községi pótdadó tengeri kígyója.

Ismeretes dolog, s e lapok hasábjain is már több alkalommal nyilvánosan tárgyalva volt az az állapot, melyben községi háztartásunk évek óta sanyalódik. A befektetések, melyeknek hasznát csak a beláthatatlan jövőben fogjuk élvezni, oly nagy mértékben támadták meg anyagi helyzetünket, s a terhek naponként annyira súlyosodnak, hogy a zavarokból való kibontakozás ma már csak a legnagyobb erőfeszítéssel és áldozatkészséggel lehetséges.

Ez idő szerint késő már feleletet adni arra a kérdésre, hogy miért kellett annyira belemászni a hinárba; tény az, hogy a zavar meg van, iam proximus ardet Ucalegon, s az ősi institúcióhoz szokott rimaszombati polgár egy szép reggel arra ébred föl, hogy állami adója felannyi pótdával megszorodott.

Rosszul fog ez esni mindenkinek, hisz keservesen szerezzük a pénzt mindnyájan, de az áldozatot meg kell hoznunk mindnyájunknak addig, míg csakugyan nem gyűl ki a ház felettünk, míg községi háztartásunk nem lép föl oly követelményekkel, melyek idővel arra vezethetnének, hogy udvarainkon a dobot megüssük.

Intelligens ember — pedig polgárságunknak java része e körbe tartozik — hamar belátja, hogy nemcsak az idővel értékessé válható befektetések, hanem a regále kártalanításával szenvedett veszteségek voltak okai a fenyegető anyagi válságnak. E belátás dacára sem siettek az intéző körök oly helyzetet teremteni, mely fokozatosan a veszély elhárítását célozta volna. A pótdától irtóztak s már az is küzdelem tárgyát képezte, hogy a tűzvéd-adó megszavaztassék. Mit fognak most tenni, ha a szükség parancsára, most egyszerre 30—40% pótdát kell a polgárság nyakába zúdítani.

Nem kérünk magyarázatot a nagymérvű befektetések indító okaira, mert meg vagyunk győződve, hogy a város jövőjét szíven viselő nemes magistrátus minden befektetést böles belátással eszközölt, de alig kerülhetjük el ama kérdés kockázatát, hogy az évről-évre felmerülő bevételi és kiadási különbözet elbirálása alkalmával vajjon nem látták-e szükségét már évekké! ezelőtt a hiány pótdával történő fedezésének. S ha igen, miért engedték a pótdó kérdését tengeri kígyóvá növekedni?

Tény az, hogy ez idő szerint Magyarországnak egy előretörő városa sem képes ősi jövedelmének keretén belül fejlődni. A mai kor eszméi közművelődési és közegészségi törekvésekben nyilvánulnak. Ez eszmék ápolása s lehető legmagasabb fokra való fejlődése képezi a mai városok feladatát, de egyttal terhét is, mely széles Magyarországon mindenféle rendkívüli intézkedések megtételére sürgette a városokat. Az ősi szokásokra támaszkodva, csak mi húztuk, halasztottuk a dolgot s megelégedtünk avval a kibuvó lyukkal, melylyel a jövőbe vetett rózsás remények kecségtettek.

Abban a véleményben vagyunk, hogy a pótdó gradatim való behozatala helyzetünket már a multban megkönnyítette volna. De ezen már túl vagyunk, a fokozat ma nem könnyít, s nehéz szívvel bár, de azt kell sürgetnünk, hogy jövőre a fedezet tételei között e téher is ott szerepeljen. Még most 30—40 százalék talán elégséges lesz, bár tudjuk, hogy a tengeri kígyó jövőre mindig nagyobb áldozatokat fog követelni.

Polgárságunk pedig készülődjék előre a szokatlan teher elviselésére.

Megyei közgyűlés.

A lelkesült főispáni beiktatást követő napon — június 4-én — tartatott meg megyénk folytatolagos bizottsági közgyűlése, melyen a napirendre kitűzött tárgyak intéztettek el.

Legelsőbbén Bornemisza László alispán meleg hangon emlékezett meg a rozsnyói kerület volt orsz. képviselőjének s megyénk szülőltjének Andrassy Manó grófnak elhunytáról, kéri a közgyűlést, hogy részvétének jegyzőkönyvileg adjon kifejezést, s a jegyzőkönyvi kivonatot egy küldöttség által kézbesíttesse a grófi család fejének, Azután javasolja, hogy az elhunyt fő arcképe a gyűlésterem számára lefestessék, s annak leplezése — az Andrassy Gyula gróf arcképével egyttesen — lehetőleg a július havi, esetleg egy későbbi közgyűlés napirendjére kitűzessék. Az alispán javaslatai minden vita nélkül elfogadtatnak.

Azután a Ludovica Akadémiában a gr. Butler-féle alapítványi helyre beérkezett pályázók tárgyalása következett. A két pályázó közül első helyen Lokesánszky Lajost, második helyen Stelkovic Györgyöt terjeszti fel a közgyűlés.

Hosszas és élénk vita fejlődött ki a Hevessy Benedek orsz. képviselő által beadott indítvány felett, melyet az állandó választmány annak idején elfogadott, határozván, hogy a megye közönsége írjon fel a képviselőházhoz a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslat ellen. Miután az állandó választmány határozatát Hevessy Benedek lelkesült, hazafias szellemtől áthatott beszédben elfogadásra ajánlotta; felállott Bornemisza László alispán, s nagy tárgyismerettel, szónoki hévvel, egy igazán parlamentárius-n álló szép beszédet tartott, melyben oly értelmű ellenindítványt terjesztett elő, hogy a megye helyesli az állami adminisztráció behozatalát, de a képviselőház tárgyalása alatt lévő javaslatnak több részét javítani s pótolni kéri. Így például kívánja a megye a kuriai bíróságot behozatalát választási ügyekben, továbbá legfőbb közigazgatási és fegyelmi bíróságot s szolgálati pragmatikát stb. A zajos helyeslésekkel s különösen a subjectív vonatkozásoknál zajos, tüntető éljenzésekkel sokszor megszakított beszéd, eldöntötte a kérdés sorsát. Kedves szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, midőn ez igazán szép beszédet egész terjedelmében közöljük:

Méltóságos főispán ur! Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A meghatottság érzetével emelem fel szavamat, mivel részletesen kifejtendő állás foglalom a szönyegen lévő nagy horderejű kérdésben, következményében jelenlegi helyzetem megváltoztatását vonná szükségképen maga után, a megvalás pedig a megszokott annyira kedves és becses helyzettől, még ha indokoltnak és szükségesnek tűnik is fel előttünk, a szív legnemesebb érzelmeit fájdalmasan érinti.

Alispáni tisztai állásom, — hogy a Tekintetes vármegyei közgyűlés megtisztelő bizalmából és kegyes jóindulatából szeretett szülővármegyém választott első tisztjelölje vagyok, férfiúi önértzetem büszkeségét képezi s a közpályáni nemes törekvésemnek és becségyamnak, ezen tisztai állásban, érdemem felett is, teljes kielégítést találok és épen ezen körülménynél fogva, személyi tekintetből, csak is az lehetne legfőbb ohajtása lelkemnek, hogy míg eröm és tehetségem engedi s irányomban a Tekintetes vármegyei bizottság kitüntető becses bizalma, változatlanul megmarad, ezen tisztai állásban szolgálhasam és vezethessem törvényhatóságunk közügyeit; ha elgondolom, vármegyének közügyeit e teremben, mily békés egyetértéssel, mondhatnám egymás iránti barátságos jóindulattal és önzetlen kötelességérzettel intéztük el, ha elgondolom, hogy ezen mintegy családot képező vármegyének, tisztai állásomnál fogva jelenleg még én vagyok és lehetek édes gyermeke, törvény szerinti képviselője, bizonyára az önbüszkeség, mely keblemet eltölti, s ebből kitolyólag az érzelmi szempont, a jelenlegi alap további fentartásának támogatására ösztönözne.

Es ha midnezen tekintetek mellőzésével, — miután a közigazgatás rendezése nagy kérdésének elbirálásánál, sem a személyes érdek, sem az érzelmi szempont elha-

tározásunkat nem vezérelheti, — épen ellenkező irányban foglalok állást, méltóztassék ezt tisztviselői pályámon szerzett tapasztalataim által megérlelt, határozott, komoly meggyőződésen alapuló elhatározásnak tekinteni s kegyesen megengedni, hogy a szönyegen lévő nagyfontosságú kérdésre vonatkozólag nézeteimnek egész őszinte nyilttsággal részletesen kifejezést adjak.

A közigazgatás rendezésének kérdése, nem új eszme, nagy horderejű fontosságának elismerése, egyidejű alkotmányunk létalapjának, a népképviselőtan alapuló független felelős miniszteriumnak megalkotásával; nem új azon kérdés felvetése sem: összeegyeztethető-e a vármegyei rendszer mint közpolitikai-, közigazgatási- és közszabadsági intézmény a maga teljes egészében a parlamentaris rendszerrel s ezen alapuló miniszteri kormányzattal? —

Midőn hazánk történelmének legfényesebb napjában, az 1848-ik évi országgyűlésen, a rendi-képviselő megváltoztatásával, alkotmányunk a népképviselőtan alapuló országgyűlésben és annak kifolyásaként a független magyar felelős miniszterium megalakításában nyert határozott nemzeti és szabadelvű irányban törvényes átalakulást. — már a törvény 16-ik cikkében beiktattott, „hogy a megyei szerkezetnek, Magyarhon s kapesolt részei alkotmányosága védbástyáinak, a népképviselőtan alapján rendezéséről, a miniszterium a legközelebbi országgyűlésnek törvényjavaslatot fog előterjeszteni.

A rendezés szükségessége tehát már akkor törvénybe lett iktatva és kimondva.

Ha emlékeztünkbe visszaidézzük Szemere Bertalan, báró Eötvös József és Szalay László boldog emlékü, nagytehetségű s fényes multú államférfiainknak már az 1848-ik év előtt kifejtett munkás, tevékeny törekvését, annak beigazolására: hogy változott államrendszerünkben szükség, hogy a közigazgatás vezetését és intézését maga az államkormány vegye kezébe — a közigazgatás államosításának kérdése is — nem új és nem ismeretlen kérdés.

Sajnos, hogy a bekövetkezett szomorú események a rendezés nagy művének kivitelét megakadályozták.

Kétségbe vonhatlan tény azonban, hogy mindkét irányzat folytonosan talált államférfiaink között őszinte és határozott képviselőkre.

De fel kell említenem mint történelmi tényt, hogy azon kérdés megoldásával, mi módon lenne összhangzásba hozható és összeegyeztethető, a vármegyei rendszer a maga egészében és teljességében, a felelős független miniszteriumi kormányzati rendszerrel? — maga ezen nagy idők legméltóbb képviselője, a törvények lánglelkű s nagytehetségű kezdeményezője és megalkotója; majd utóbb egy nagy politikai párt vezére, később hazánk kormányának hosszu évek során tagja és elnöke, ki e kérdéssel irodalmi téren is alaposan és tüzetesen foglalkozott, — a rendezésnél, illetve összeegyeztetésnél következő eljárás módjának megjelölésével mindvégig adós maradt.

Az elv szoros megóvása mellett, czélszerű megoldási módot javaslatba eddig senki sem hozott s még jelenleg is, a vármegyei közigazgatás és önkormányzat fenntartásának védelmezői pozitív javaslattal fel nem léptek.

Ily előzmények után a tapasztalati tények szigorú következményeként megérlelődött azon köztudat és meggyőződés, hogy a vármegyei közigazgatási rendszer, a maga teljes egészében vagyis a vármegye mint politikai-, közigazgatási- és közszabadsági intézmény hatáskörének változatlan fenntartása és megóvása mellett, a parlament rendszeren alapuló felelős miniszteri kormányformával össze nem egyeztethető.

Ezen elvi felfogás helyességét és jogosultságát látszott elfogadni már a törvényhozás is az 1886. évi XXI. t. cz. meghatározása által.

A történelmi ténykörmények előadása után, ha alkotmányunk fejlődésének történetét oknyomozó tanulmány tárgyává tesszük, nem tűnik-e fel előttünk és nem kíván-e önmagától is felvilágosító igazolást, mi lehet oka annak, hogy hazánkban, hol az alkotmányos politikai közélet oly magas fokra fejlődött, a törvényhozás épen az államélet legfontosabb szervezetenek, a közigazgatás rendezésének kérdését teljes egészében csak is 26 év mulva kívánja komolyan végrehajtani?

Mi lehet oka, hogy a vármegyek rendezése, bár kétszer képezte törvényhozási intézkedés tárgyát, gyökeresen és aljában rendszeresen végre nem hajtott?

Ezen kérdésre a helyes indokot csakis abban hiszem helyesen feltalálhatni, hogy a politikai helyzet, nagyobb befolyást és nyomást gyakorolt az intéző körökre és a kormányokra, a többségben levő, de erős ellenzékkel szemben állott kormány-pártra, mint az épen a kérdés nagyfontosságú és közérdekű jelentőségénél fogva, a helyes és gyökeres megoldás czélszerű kivitele szempontjából kívánatos, sőt rendes viszonyok között, épen az alkotmányjogi helyes elvi-megoldás megóvása tekintetéből megengedhető lett volna.

A kérdésnek gyökeres, alapos és helyes megoldása a közigazgatás kívánalmait teljesen kielégítő rendezés a vármegyék területi viszonyainak megváltoztatása nélkül keresztül vihető nem lehetett, ennek kivételét pedig a politikai tekintet nem javulván, a helyes, alapos rendezés elhalasztatott.

A politikai helyzetnek nagymértű befolyása, esély nézetem szerint a helyes megoldás elvi szempontjainak rovására érvényesült az 1870-ik évi 42. t. cz. meghozatalánál, majd határozott irányt adott már a törvényhatóságokról szóló 1886-ik évi XXI. t. cz. megalkotásánál. Erős meggyőződés szerzem az 1886-ik évi XXI-ik törvényezéssel intézkedéseinek tanulmányozásából arról, hogy az abban foglalt elvi alapon rendezett vármegyei rendszer, az államkormányzatnak biztosított ellenőrzési és felügyeleti jog oly nagy mértű kiterjesztése, a törvényhatóság s örendelkezési jogának oly nagy fokú megszorítása s a gyámközség terjedő korlátozása s az ebből szükségképpen bekövetkezett kettős t. i. főispáni és a vármegye nevében az alispáni igazgatás és ténykedés mellett jelenlegi szervezetében, sikeres eredménnyel hosszú ideig fenn nem tartható.

Ezen meggyőződésnek, több alkalomból adtam nyílt kifejezést, valamint azon ténynek is, hogy a javítás és kibontakozás irányát, már magában a törvényben, egész határozottsággal megjelölve találom. — S az 1886-ik évi XXI. t. cz. életbeléptetése után az érvényben lévő rendszer mellett: oly lejtőn látom a vármegyei közigazgatást, melyről az egyenes helyes ut szigorú logikai következetességgel vagy az államosítás révén vagy ezen iránytól a félrelépés előre meg nem állapítható bonyodalomba vagy éppen mély örvénybe vezet.

Attérve most már ezek után, a szőnyegen lévő törvényjavaslat általános elvi részének taglalásába, mindehét előtt egész határozottsággal ki kell fejeznem azon határozott meggyőződésemet: hogy én hazánk önnállóágát és alkotmányos intézményeit, a törvényes alapon álló felelős független kormánytól nem féltsem, s azért a közigazgatást is, mint az állami élet egyik legfontosabb szervezetét egész megnyugvással sorozom, többi alkotmányunk biztosítékát képező intézményeinkkel együtt, hatáskörébe s felügyeletébe.

Másrészről a vármegyék azon hazafias tevékenységét és ellenállási képességét, mely a múltban oly elévülhetetlen eredményeket volt képes felmutatni az alkotmány sértetlen fentartásáért folytatott hosszú és erős küzdelemben s mely érdemeik halás elismeréséül az 1848-ik évi törvényhozás a vármegyéket mint az alkotmány védőbástyáit a törvénybe is iktatta, — a mai rendszer keretén belüli hatáskör mellett, oly mértűnek el nem ismerhetem, hogy az a jelenlegi kormányrendszerrel szemben egymagában üdvös befolyást és elegendő ellenhatást érvényesíteni képes lehetne.

Es épen ezen okból nem tartom helyes alpnak, hogy a vármegyei önkormányzati rendszer védelmezői, nem a jelenlegi vármegye, hanem a régi, 1870-ik év előtt fennállott vármegye jogkörének védelmére lépnek sorompóba s ez által oly alapra állanak, melynek fentartó oszlopait már aláista s megrendítette a 26 éve tartó alkotmányos élet tevékeny működése s melynek a múltban szilárd alapja, a változott viszonyok és újabb törvényes intézmények behatása alatt már meggingott s roskadozó.

A politikai közéletben fejlődés csak az előre törekvésben nyilvánulhat, a visszalépés megháborítja a törvényes jogrendbe vetett bizalmat és bonyodalomokra vezet.

Azonban vizsgáljuk meg mi főváltozást idéz elő, a közigazgatás államosítása, a vármegyei hatáskörben a beadott törvényjavaslat szerint is? főleg azt, hogy a közigazgatást vármegyékben is a törvényes kormány, saját kinevezett tisztviselői által intézi és vezeti; — azonban a vármegyei törvényhatósági bizottság önkormányzati jogkörének fentartása, megóvása és ellenőrzése mellett: vagyis kormány és vármegye jelenleg fennálló hatásköre megváltozik. Úgyanis eddig vezette a közigazgatást a vármegye választott tisztviselői által, a kormány ellenőrködése és felügyelete mellett, a javaslat értelmében jövőre intézi, vezeti az államközigazgatást vármegyékben is a felelős független minisztérium, saját kinevezett tisztviselői által, de a vármegyei törvényhatósági bizottság ellenőrködő önkormányzati tevékenysége és közreműködése mellett.

Ezen hatáskörben lényes jövő vár a vármegyei önkormányzat tevékenységére, hatalmas közvélemény megteremtése és az érdeklődés ébrentartása által, üdvös befolyást lesz hivatva gyakorolni, nemzeti nagy állami czélek megvalósítására, de önkormányzati hatáskörén belül törvény által biztosított jogaiban és intézményeiben határozott eszközökkel fog bírni arra is, hogy épen a közhangulat életerős felbuzdítása és nyilatkozása által ellenőrizze a közigazgatás vezetését és meghiúsítson bármely törvényellenes törekvést.

Mit veszít a vármegye eddig gyakorolt jogaiból? Csupán azt, hogy tisztviselőit választhassa. Ezen, elismerem lényeges változáson kívül, nincs a törvényjavaslatnak egyetlen intézkedése sem, mely a vármegyei törvényhatóság illetékes önkormányzati hatásköréből bármely jog gyakorlatát elvonná, vagy szűkebb határok közé szorítaná, de igen van több oly fontos önkormányzati jog, mely szabatosabb kifejezést, helyesebb gyakorlati megoldást és biztosítékot talál a törvényjavaslat intézkedésében.

Magában véve pedig a tisztviselői választásának jogát, oly fontos jognak, melynek megóvása érdekében az egész közigazgatási rendezési javaslat jogosan és helyesen elutasítandó és meghiúsítandó lenne — minden kegyeletlen visszaemlékezés mellett is a multa, el nem ismerhetem.

Mert, habár igen becses és fontos biztosítékának tartottam is a vármegyei önkormányzatnak a múltban, a tisztviselői szabad választásának jogát, — azt azon korlátok között, melyek közé ma a minősítési törvény és a nyugdíj szabályzat, és a kijelölési jog megalapítása által szorítva lett, mindennek, csak szabadnak, és tisztán a rokonszenv nyilvánulásához kötött fontos jognak tartani nem lehet.

A jelenlegi vármegyei rendszer legnagyobb hibájának és hátrányának határozott meggyőződés szerint azt kell tartanunk, hogy a hivatalos tiszt állás nem biztosítván állandó alkalmaztatást és előmenetelt, a tehetséges, képzett egyéneket nem képes a választás esélyeinek hat évenként kitéve levő s így minden esetre életpályát nem biztosító körébe vonzani. Nem képezheti a fokozatos előléptetés által biztosított tevékeny munkásságra hivatott ifjú erőt.

Újabb időben általánosan nyilvánult a közhangulat, hogy a közigazgatást rendezni szükséges, eltérő nézet e tekintetben csak a rendezés módozatára nézve jelezhető: pedig azt már nyíltan és őszintén el kell ismerni, hogy a közigazgatást vezető vármegyei tisztikar az utóbbi évek folyamata alatt általában nem gyengült sem értelmi erőben, sem munkaképességben, sem tevékenység tekintetében, — s nyíltan be kell vallanom, a nélkül, hogy a szerénytelenség vádjától tartani okom lehetne: hogy a vármegyei közigazgatás jobb, sőt sokkal jobb általában, mint azt jelenleg, oly gyakran, érvek tekintetéből is, a rendezés szükségességének bizonyítása mellett oly sokan vádképen híresztelik.

Ha tehát mind a mellett, a közigazgatás rendezése iránti szükségesség érzete, országszerte nyílt óhajtként egyszerre nyilvánul, ennek oka nem az égyenekben, hanem magában a fennálló rendszerben keresendő, mely a változott viszonyok következtében, magasztos czélja megvalósításának, a közszolgálat érdekének megfelelően elégtelen, nem képes.

A közigazgatás utóbbi alkotmányos, törvényes intézkedések sorozata folytán tudományos képzettséget és tanulmányt igénylő életfeladatát, pályává fejlődött, ebből kifolyólag a közigazgatási tisztviselőnek hivatalos tiszte és kötelessége teljesítéséhez, ma már nem elég a jó akarat; a közigazgatást, mint a tudományt, az alapját képező törvényeket és szabályrendeleteket tanulni és tudni kell.

Ennélfogva a közigazgatás érdeke is megkívánja és megköveteli, hogy a közigazgatási tisztviselői pályára élethivatást képező biztos állás legyen, mely körébe vonja a munkaképes és képzett erőket, ezen állások betöltése tehát ez érdekből sem lenne a rokonszenv nyilvánulásától függően hagyható.

Nem érthetek egyet előttem szóló, indítványt tevő bizottsági tag urral abban sem, hogy e törvényjavaslat hóhér pallos lenne a közszabadság intézménye ellen, annyival kevésbé, mert a tisztviselői választását kivéve, egyetlen jogot sem von el a jelenlegi vármegyei hatáskörből, de igenis az önkormányzati jogok gyakorlatát sok tekintetben szabályozza és biztosítja.

Igen is mi, kik Magyarországot alkotmányos, önálló állammá fejleszteni, alkotmányos, szabad intézményeit mindenképpen magyar nemzeti irányban biztosítani óhajtunk, e törvényjavaslatot, a törvényhatóságok hazafias közreműködése és erős önkormányzati szellem kifejtése mellett hathatós tényezőnek tekintjük és tartjuk a nagy nemzeti czélok megvalósítására; és viszont erős hatalmas eszköznek minden nemzetellenes törekvések hatásainak elhárítására.

Mindezen indokoknál fogva tiszteletteljes első előterjesztésem: mondja ki a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés, hogy a közigazgatás államosítását szükségesnek és alapjában helyesnek tartja.

Mint hogy azonban az államélet legfontosabb intézményét, a közigazgatást és önkormányzatot szabályozó és rendező törvények, az egyéni és közszabadság legfőbb biztosítékait egész határozottsággal magába kell foglalnia; a közigazgatási ágak és az egyes tisztviselők illetékesi hatáskörének, viszonyának a felsőbb hatóságokhoz, az államkormányhoz, a vármegyei törvényhatósági bizottsághoz — és viszont az egyes tagozatok összeköttetésének és állásának egymás között — beillesztésének a közigazgatási rendszer egész keretében pontosan és határozottan meg kell állapítani, — és szükséges, hogy ezen biztosítékok magában a törvényben szabatosan kifejezést nyerjenek; s miután a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat, egyes rendelkezései, a fentebbi szempontból emelhető jogok követelményeknek vagy épen nem felelnek meg, vagy a kívánt biztosítékokat teljes mértékben és a szükséges határozottsággal meg nem alapítják, — tisztelettel indítványozom, hogy a tek. vármegyei bizottsági közgyűlés, az országgyűlési képviselőházához intézendő feliratában adjon kifejezést azon kérelmének: hogy „a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben“ beadott és tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot csak az alább felsorolandó intézkedések felvétele és illetve módosítások mellett méltóztassék törvényerőre emelni.

A fentebb elősorolt érdekek megóvása szempontjából szükségesnek tartom, hogy a törvényjavaslatban határozott kifejezést találjon:

1. hogy a vármegye élén álló főispán, a közigazgatás intézésére és a végrehajtásra közvetlen befolyást ne gyakorolhasson; — hivatalos hatásköréből mindaz kivétessék, a mit mint vármegyékben, az összes közigazgatási ágak fejének, a felügyelet és ellenőrzés tekintetéből hivatása nem igényel;

2. hogy a fegyelmi eljárást a főispán felett is független bíróság legyen hivatva gyakorolni;

3. hogy a vármegyei központi választmány elnöke a vármegyei törvényhatósági bizottság által szabadon választhatassék;

4. hogy a vármegyei tisztviselők függetlensége a törvényben teljesen biztosíthatassék s abban határozott biztosító intézkedések vétessenek fel, hogy a tisztviselők a közszolgálat érdekében hivatalból leendő áthelyezéseknél önkényes eljárásnak kitéve ne lehessenek;

5. hogy a tisztviselők szervezett politikai pártok tagjai ne lehessenek,

6. hogy a vármegyei törvényhatósági bizottság az országgyűlés által meg nem szavazott adó tényleges behajtására és meg nem ajánlott ajonczok tényleges kiállítására vonatkozólag kiadott rendeletek végrehajtása ellen ne csak tiltakozhassék és felirhasson az országgyűléshez, hanem ilyen törvényvel ellenkező rendeletek végrehajtásától a tisztviselőket már maga a törvény, határozott és világos intézkedése által tiltsa el;

7. hogy a törvényhatóságnak a sérelmes kormányintézkedések ellen önkormányzati hatáskörén belül s általában pedig a törvény 155-ik §-a alapján a hivatalos mulasztást, hanyagságot vagy törvénytelenséget elkövető tisztviselők elleni panasz joga a törvényben határozottan megállapíthatassék és szabályoztassék;

8. hogy a vármegyei törvényhatósági bizottságnak önkormányzati hatáskörében hozott határozatait csakis a legfelső közigazgatási bíróság és csupán alaki szempontból semmisítheti meg.

Végre miután a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat a közigazgatás rendezésének csak egy részét képezi és a közigazgatási bíróságok szervezéséről, a tisztviselők szolgálati pragmatikájáról, a gyámügyi és községi ügyek rendezéséről, valamint országgyűlési képviselő választási ügyekben a m. kir. Curia bíraskodásáról szóló törvények-

kel oly szoros összefüggésben áll, hogy helyesen és alaposan a beterjesztett javaslat is csak akkor bírálható meg részleteiben, ha az egész közigazgatás kiegészítő részét képező fentebbi törvényjavaslatok elvei ismeretesek s azzal összeegyeztethetők — ugyanezen felirátában egy szeresmind felkéri határozza el a mélyen tisztelt országgyűlési képviselő házat, hogy a fent elősorolt beadandó törvényjavaslatokat is törvényerőre emelni és akként intézkedni méltóztassék, hogy a közigazgatás rendezését egész teljességében felelő ezen törvények együttesen lépjenek életbe.

Ezekben előadva e tárgyban őszinte nyíltsággal legjobb meggyőződésem szerint nézeteimet — megfelelőleg szerkesztett határozati javaslatom elfogadását s a fentebbi szellemben szerkesztendő indokolt felirat felterjesztésének elhatározását a tekintetes vármegyei közgyűlésnek a legmelegebben ajánlom.

Ezután az önkormányzati jog fenntartásának még röviden Hevessy Benedek és Máriássy Andor keltek védelmére, míg az alispán indítványa mellett Szentiványi Árpád és Török János szónokoltak. Szavazás alá Bocsáttatván a kérdés: a Hevessy indítványa 23-an, az alispáné 81-en szavaztak: s így az állami adminisztráció eszméje megyékben nagy diadalt aratott. — Mi, a kik nem tartozunk e törvényjavaslatnak pártolói közé, kénytelenek vagyunk az igazság érdekében megjegyezni, hogy e diadalnak és vereségnek külső előkészítői voltak a körülmények, melyek szerint a megyebizottsági tagok nagy száma a harmadik napot, melyen a kérdés tárgyalatott, nyári munka idején nem várhatta be. Tudomásunk van arról is, hogy például Bornemisza István orsz. képviselő, ki az önkormányzati jog lelkes híve és bajnokai közé tartozik, makaes torokhaja miatt a közgyűlésen meg nem jelenhetett, mi által a Hevessy Benedek indítványa egy jelentékeny védelemről fosztatott meg.

A közgyűlés további folyamán Sajó-Gömör községnek egy birtokvásárlási ügyből kifolyólag 5000 frt, Rimaszombat városnak pedig a Szabadkapusztai mentelephez szükséges vízvezetéknek építésére 9000 frtnyi költségen felvétele engedélyeztetett.

A jolsvai választókerület értekezlete.

1891. május 31-kére hívta össze Mihalik Dezső, mint választási elnök a kerületet, hogy Hámos László képviselő hozzá intézett búcsúlevelét a választókerület polgáraival közölje. A vendéglő nagyterme megtelt választókkal, az értekezletet az összehívó elnök nyitotta meg, s a levelet, melyet a kedvelt képviselő választóihoz intézett, felolvastatta. E levél a következő:

„Szeretve tisztelt Választóim! Kedves Barátaim!

Engedjék meg ezen megszólítást, de erre azt hiszem, feljogosítva érezhetem magamat azon bizalommal fogva, melyben 10 éven keresztül részesíteni kegyesek voltak, ha megengedik ezentul is, de különösen most, midőn azon kedves állástól búcsúzom, melyet oly szívesen viseltem.

O eszásári és királyi Felsőge kegyelme és a magas kormány bizalma Gömör-Kishont vármegye főispáni méltóságára helyezett, ezen állás folytán képviselői állományból, melyet, mint a jolsvai, az Önök választókerületének országgyűlési képviselője viseltem, le kellett mondanom. Bármily kitüntetés reám nézve új állásom, szorongó kebelből válok meg képviselői állásomtól, melyet, tudva azt, hogy mily szeretettel, ragaszkodással és bizalommal voltak tisztelt választóim irántam, büszkeséggel, örömmel és teljes odaadással viseltem, hosszú 10 éven keresztül volt alkalmam megtanulni Önöket tisztelni, szeretni és becsülni, ezen három érzést engedjék meg, hogy továbbra is megtarthassam és magammal vigyem azon állásba, melyet elfoglalni fogok, habár a képviselőségtől elbúcsúzom, új állásomban is az Önök kívánok maradni, bár ezentul csak egy, de kedves részét képezendik azon kiterjedtebb családnak (megye), melynek gondozása reám bízott, mindig emlékeimben tartandom azt, mivel Önöknek tartozom. Ezen érzelmek engedik reménylenem azt, hogy ezentul is számtalanszor lesz alkalmam Önökkel a közpályán, melyet mindig híven fogok igyekezni szolgálni, együtt működni és támogatásukra számolhatni, mindaddig, míg működésem igazságos, hazafias és törvényes leendő. Most pedig engedjék meg, hogy azon megbízatást, melyet mint országgyűlési képviselőjüknél adtak, melyen érzett hálámnak kifejezése mellett Önöknek visszadjam: még egyszer megköszönve azon kitüntető bizalmat, melyet három országgyűlésben megajándékozni méltóztattak, és elbúcsúzom azon reményben, hogy megtartanak szeretetükben és jó emlékezetükben.”

Szánni nem akaró lelkes éljenzés után Mihalik Dezső emelt szót s többszörösen viharos éljenzéssel és helyesléssel félbeszakított illetve kísért későbbében körülbelül ezeket mondotta: Méltóztattak 10 éven át volt képviselőnk, jelenleg mélt. főispánunk, — nemes szíve sugallata s valóban szívhez szóló bucsú sorait hallani. Valóban büszkék lehetünk, hogy magas kormányunk bizalma s a Felsőge apostoli királyunk kegyelme, vármegyénk főispáni székébe épen a mi képviselőnként ültet, azon férfit, ki hosszú 10 éven át választó kerülete nemesak teljes bizalmat bírta, hanem kivétel nélküli közbeesülést is kiérdemelte és megtartani tudta, ki választó kerületének nemesak minden közügyei sikeres elintézésében lelkesen és nagy befolyása igénybe vételével közreműködött: de elég szíves és szolgálatkész volt egyes polgártársaink méltányos érdekeiben is ritka szorgalommal és lelkiismeretességgel eljárni. — Ezen magas kitüntetésre és méltóságra őt különben számos személyes jeles tulajdonságai teljesen érdemessé teszik és minősítik.

És 10 évi politikai összeköttetésünk e jeles férfival, biztos remény és elegendő garantiát nyújtanak arra nézve, hogy a mostani méltóságában is a férfinak akarat teljességével, szeplőtlen jelleme, politikai ismeretei tapasztalataival párosult ritka tapintatos finom modorával vármegyénk közigazgatását az új aera, az állami adminisz-

tráció behozatala alkalmával is közmegelegedésre fogja vinni, — és a nehéz feladatnak igyekezni fog teljesen megfelelni, — mi kétszeresen lehetünk reá büszkek s tekinthetünk legnagyobb nyugalommal vármegyénk jövő kormányzására, mert legjobban ismerjük őt és mert kerületünk volt tulajdonképp politikai iskolája.

Választó kerületünk politikai talaja pedig már a messze multak óta gondosan munkálva, évtizedek óta termőképes tiszta talaj. — Mélt. főispánunk, mint egy előkelő, művelt, vagyonos család sarja, gondos nevelése után az előkelő születés minden kiváló attribútumaival lépett a közpályára s munkához látott. Mint főszojgábiró teljes mérvben érdemelte ki vármegyénk elismerését.

Férfini nemes ambíciója, a tettvágy, a magasra törekvés, mint számos vármegyei nemes családjainknál, a dicséretes törekvés tárgya, bejuttatták hazánk törvényhozói testületébe. — Es szerenés esillagzata úgy akarta, hogy a képviselőházban a mi választó kerületünket képviselje.

Szerenés esillagzatnak ezt azért nevezi, mert mint imént érintette, választókerületünk politikai talaja, gondosan előkészítve, megmunkálva, midőn ő abba a gondviselés által mintegy átültetett, a legtermőképesebb állapotba helyezve volt. O akkoron politikai pályafutásának azon processusán ment át, mint midőn a kertész esemetét egyik talajból a másikba ülteti át, hogy ezen talajcsere, illetve ismételt átültetés által esemetének gyökerét fejlessze, törzsét egyenessé, szilárdá tegye s tetszetős korona képződés által azt virágzásra, termésre képessé tegye, de tegye azt terebélyessé is, hogy árnyékában sokan pihenhessenek meg, s a jó nevelt törzsön képződött ezen hatalmas korona, idővel viharral megküzdeni bírjon. Választókerületünk talajában ime eme gondosan ápoltság esemete gyökerzete a legerősebb kifejlődést nyerte. A talajban sem elsavanyító nedvek nem voltak találhatóak, melyek a fejlődést gátolták volna, sem férgek nem léteztek, melyek akár a hajsza-gyökerek, akár a főtövön rágódva, azt elsatnyíthatták volna. Ezen jó talajban keményebb éghajlat alatt csakugyan sudar törzsű nőtt a esemete, hatalmas, termőképés, az erők viharainak is ellenállni képes koronával; mely immár hivatta lesz árnyékában menhelyet adni, koronájával villámhárítót szolgálni, gyökerezésével a politikai talaj felbolygatásának ellentállani. És ime szeretve és gondosan ápoltság esemetének ismét más, forróbb, dusabb talajba ültetettük át, nekünk attól, mint kizárólag a miéntől valóni kell. Vizsgálat azonban a tudat, hogy ezen hazánkra nézve nagyfontosságú korszakban, a melyben ezredéves alkotmányunk ismét egy nagy, talán e nemből az utolsó reform-alkotással mintegy lényegében átalakítottak, — épen ő állították vármegyénk élére s szemeltették ki az immár a törvényhozás által behatóan tárgyalt közigazgatási törvény végrehajtásával. Mert hinnünk és remélnünk kell, sőt tudni véljük hogy liberális gondolkodás módjával mindenek előtt a képviselő választásoknál ezen részünkre már ugyszólván csak egyes-egyedül fennmaradt politikai jogunk gyakorlásánál meg fogja tartani azok tisztaságát. S a míg ezen jog gyakorlásánál tisztán és egyedül hazafias eszmék lesznek jövőben is, mint eddig is csak azok valának elhatározásunk rugói, addig szabad elhatározásunknak gátat vetni, a kezdeményezés jogát tőlünk megvonni s idegen befolyások martalékjává bennünket kitenni nem fog.

A vármegyei tisztakar választásának jogáról, a közigazgatási vármegyei kezeléséről azt hiszem magasabb czélok elérhetése érdekében azon tudatban készül lemondani édes hazánk politikai tényezőinek legnagyobb része, hogy a képviselői választások tisztasága iránt biztos reményeket táplál. — Mert jogos reményt táplálunk mi is arra nézve, hogy kormányzati politikája a kerületünkben beszitt józan demokratikus elvekkel nemesak összeütközésbe jönni nem fog, de sőt feladatának tekintend, a polgári elem jogos és kiérdemelt méltányos kielégítését. Szóval egy magas hivatalában, mint társadalmi téren igyekezni fog azon elveket juttatni érvényre, melyek tíz évi politikai viszonyunkat vele oly zavartalanra tették. — Ismeri a kis polgár életszükségleti igényeit, kellő érzékkel bír elhagyott vidékünk közgazdasági érdekei iránt, városaink fejlődésének meleg lelki barátja volt, mindezek kellő garanciák arra nézve, hogy új méltóságában is büszkeségünk maradjon. Kívánjuk neki, hogy a vármegyével annak élén oly zavartalan jó viszonyban töltsön hosszú időt és számos éveket, mint tíz évvelünk. Kérjük, hogy ne felejtse el egykori választókerületét, mely őt kora ifjúságában és az első karolá fel. — Ezen érzelmek, remények s méltó büszkeségünk érzete enyhítsék keblünkben a válás és bucsu fájdalmas tényét. Indítványozza végül, hogy szívólyes bucsusoraira részünkről is kifejezendő ezen érzelmek tolmácsolására egy több tagból álló küldöttség szerveztessék s az főispáni beiktatása alkalmával ő méltóságánál tisztelgésre jelentkezzen. Mindnyájunknak közkívánóságát tolmácsolja a midőn kéri a Gondviselést, hogy méltóságos főispánunkat családjával az idők végeig boldog megelegedésben éltesse, őt nekünk főispáni méltóságában soká, nagyon soká tartsa meg. O méltósága éljen!

Riadó éjlen hangzott fel e szavak után. — A tett indítványt az értekezlet elfogadta s az önként jelentkező választókból alakult tisztelgő küldöttség vezetésére Mihálik Dezső kéretett fel. — Az értekezlet aztán Basilidesz Gusztáv indítványára — tekintettel az idő rövidségére — jelölő értekezletre alakult át, előnké egyhangulag Sebők Pált, jegyzővé pedig Habán Józsefet választá meg. Nagy lelkesedés, viharos éljenzés között Stefánosok Károly N-Röcze polgármestere képviselőjelöltül Mihálik Dezsőt ajánlotta, az értekezlet egyhangulag, egyértelműleg jelöltül ki is kiáltotta! Meghatva emelkedett fel helyéről s élte legszebb órájának mondotta ezt, melyben az érdektelen, őszinte bizalom ily nagyrabecsült nyilvánulását tapasztalja. Nagyrabecsült — mondá — mert nem kereste. Őszinték, mert önmaguktól jöttek, minden összebeszélés, befolyásolás nélkül. Ezek valódi ékkövek. S eskis ilyenek diszithetik valóban annak fejét, kit a közpályán egyes egyedül polgártársai szeretetből a népfeljegző jogok mandatóriusává választani kíván.

Hogy ezen kitüntető bizalomnak most és jelenben mégis eleget nem tehetek, becsássonak meg s e miatt ne vonjak meg tőlem ha nem is további bizalmukat, — de legalább baráti érzelmüket. — „Mint tudni méltóztatnak, polgári hivatásomul a jogi pályát választván, — jó esillagzatom felvidékünk egyedüli volt földes ura kegyelmes kir. Herczegem szolgálatába vezérelt“ folytatja tovább. — Ezen magas fejedelmi család szolgálatában tölte el immár

közel 2 évtizedet, képviselte jogilag vármegyénkben. — Uradalmainak jelenlegi jogi és közigazgatási ügyei személyével mintegy össze vannak növe. — A mint tehát ezen magánhivatala képezi jelen hivatását s ez elfoglalt állása az életben másrészt, ezen hivatal alpa családjá fenntartásának. — Miután jelenlegi felhívása, a választó kerületnek oly rögtöni, oly váratlan s az azt megelőzőt szíves baráti nyilatkozatok bár mindenfelől, de oly közelálló egyenektől jöttek, hogy azokat alapul fogadni nem merete, e tekintetben hivatali és esetleg kereseti viszonyait rendezni nem lehetett.

Es bár ezen bizalmat aethicai oly legfőbb parancsnak veszi és érezi, melynek alvetni magát feltétlen kötelessége volna, főleg azért, hogy azon elvet megmentse, melynél fogva a választók joga keresni a képviselőt, mindazáltal ép oly aethicai kötelességek kényszere alatt áll jelen állásában; fenséges urának örömmel ellátott hivatalbeli viszonyai miként leendő alakulása iránt nem kisérelhetette meg a kellő előlépéseket megtenni és a mint első sorban maga iránti kötelesség családjá fenntartása alapjait meg nem ingatni, úgy abszolút erkölcsi kötelessége volt hivatalos viszonyainak ezen állással összeegyeztethetése iránt előbb lépéseket nem tenni, mintsem az iránt biztos leendett, a közbizalom felé forduland-e? Most már részint a választás rövid volta, részint egyéb körülmények miatt, ez alkalomra ezzel is elkészvén, a neki nyújtott táboriaki páleza elfogadásától tartózkodnia kell. Ezen felajánlás élete végéig legnagyobb büszkeségének itéli, kötelessége megmaradni azon közvitéznek, ki a választók közt kíván, a választókkal egy test, egy léleként élni, örülni s dolgozni, esetleg szomorkodni, a mint ezt eddig tette. Es ez legalább ez uttal úgy is lesz jó! A választókerület békéje nem fog megzavartatni.

Miután tudtával igenlő válasza meg nem adhatása esetén más jelölt is van, fogadjuk szívesen annak megválasztását, annál inkább; mert ezt sok más és sokféle hatással bíró okok és körülmények is javallják, melyekkel hosszabban foglalkozni ez uttal nem akar. A jó egyetértés érdekében felejteti kíván némely méltatlanságot, mely ezen mozgalomban osztályrészeül jutott, — és kéri jelölésétől az alkalommal eállni s tisztán baráti szeretetök és bizalmukra továbbra is érdemesnek tekinteni. — Az értekezlet sajnálattal vette tudomásul szeretett jelöltje ebbeli elhatározását, s iktatta jegyzőkönyvébe ezen érzelmét. Ezután Basilidesz Gusztáv Jolsva r. t. város polgármestere jelöltül Kubinyi Gézá a rozsnyói járás főszojgábiráját ajánlja, kinek erélye, hazafias működése ismeretes. Az értekezlet zajos éljenzés között egyhangulag Kubinyi Gézá képviselőjelöltté kiáltta.

Egy küldöttséget küldött érte, ki is e meghívás folytán megjelent, s elmondá terjedelmes programbeszédét, mely beszédet többszöri éljenzés és helyeslés szakítá meg. Elvben s eszmében Magyarország függetlenségét kívánja, de ő dolgozni akar s nem futtat egy a jelen időben meg nem valósítható ábrándkép után, így a függetlenségi pártnak tagja nem lehet. Négy évvel ezelőtt a mérsékelt ellenzék tagjának tekinté magát s ily programmal lépett is fel; e párt akkor az állami adminisztrációt s pénzügyeink rendezését irá fel zászlajára, a zászlófeliratot a most kormányzó szabadelvű párt megvalósítá, a tanügyet fejleszté s fejleszté, a vasúti politikájának sikere világhírű stb. s így nincs gát, mely őt a szabadelvű párttól a magyar állam épületének munkás építőitől elválasztaná, mivel tisztán személyi tekintetből ellenzékessé nem akar, a szabadelvű párt hívének vallja magát.

Néhány személyét illető vádra nyilatkozott még. Nyilatkozott többek közt az elkeresztelés kérdésében is. O mint felesküdt tisztviselő a törvény és rendeletek értelmében a megkívántató szigorral járt el tekintet nélkül a vallás különbségére, azonban a képviselőházban, ha ez ügy előfordul, ott is a szabadság értelmében a szülők korlátlan jogának lesz szószólója gyermekeik vallásának megállapítása tekintetében. — Az értekezletet 150 terítettü közebed követte. K. . .

Levelezés

Harmacz, 1891. június 5.

Tekintetes Szerkesztő ur! Egy igen szépen és szellemesen írott cikkben a következő nagy igazságról tanuszkodó szavakat olvastam nem régebben egy lapban: „csak az érdeklődést kell felkeltetni a vallás iránt, életre ébreszteni az elfásult tagokat, ez az első dolog, mely után a többi már könnyebben megy. Mert a ki él, az gondolkodik, a ki keres, azt rá lehet vezetni az igazságra. Es ezért: a házak tetejéről is prédikáljatok! A hegy nem megy Mahumedhez! nekünk kell a világba mennünk, ha arra hatni kívánunk . . . ne legyünk pünkösdi előtti tanítványok, hanem esináljunk pünkösdi ünnepet, hogy hallgassanak ránk és megértsenek bennünket a népek: hisz ezek csak a mi nyelvünkön beszélnek!“

E nagy alapossággal és gyakorlati ismerettel írott szavak találtak termékeny talajra a harmaczi ev. ref. egyház vallásos és buzgó híveinek szívében, — a lefolyt pünkösdi ünnepekben. Amaz első pünkösdi szent lélek, mely a szent hajdanban oly esodálatos módon hatott, lelkesített és buzdított: leszállt mi közénk is és a hit a szívekben jó eselekedeteket szült. Csak az elfásult tagokba kellett vért, elevenséget és a közönyösségbe merült szívekbe lelkesedést önteni: a többi már könnyebben ment.

Egyházunk szeretett lelkesze ugyanis pünkösdi első napján egy igen szép és lelkes beszédet tartott a templomban, elmélkedve eme szent könyvi mondat felett: „Eredj el a néphez, hogy megszenteljed őket ma és holnap.“ A beszédnek minden szava mély, vallásos érzésről, — a hű szolgának egyháza iránti forró szeretetről tesz bizonyosságot. Szívükből jött, szívhez szólt! Mint láthatatlan szelnek zendülése rázta föl alvó lelkiismeretüket! Mire minden szemben felissant a lelkesedésnek szikrája s minden arezon ott látszott a pünkösdi tűznek fel-felvillanó sugára!

A nagy szónoki tüzrel elmondott beszéd volt az, mely fényt gyújtott lelkünkben, hogy ha élni s keresztényi szép hivatásunknak megfelelni akarunk: áldozni és tenni kell egyházunkért ma is. — tenni lelkesen, áldozni készségesen, ha azt nem akarjuk, hogy egyházatlanságunk s hideg részvétlenségünk miatt elpusztuljanak az ur oltárai! Követendő például mutatá fel előttünk a hitbuzgó ősek áldozatkészségét, egyházszeretetét, melylyel ezért vagyonukat, vérüket s éltöket sem sajnálták áldozni, — csakhogy terjedjen az ur országa s növekedést vegyen

a lelki élet. Szükség tehát, — mondá, — hogy meghozza ki-kí az áldozatot, mit az anyaszentegyház fenállása s tovább fejlődése tőle megkíván: szükség, hogy ki-kí letegye az ur oltárára — nem kényszerűségből, de jó kedvükből — a maga filléreit, a neki adatott tehetőség mértéke szerint, s hitből bizonyítsa be magát igaznak lenni.

Beszéde fonalán, míg egyrésztől megragadó vonásokkal rajzolta őseink vallásos buzgóságát s áldozatkészségét, melynek hatalmas bizonyossága a díszben és esinosságnak egyszerű templom; addig másrésztől, eleven szent gyűjtött fejére a jelen nemzedéknek, egyházunk köz- és tanácsos rendének, — az elhagyott rozszant tetőzetü s az összeomlással fenyegető kicsiny-kicsiny torony melletti semmit nem tevéünk, közönyösségünk s áldozni nem akaró részvétlenségünk miatt.

Lelkes szavakkal hívott fel bennünket egy új, — a templom nagyságához és méltóságához alkatásához megfelelő torony költségeinek összehozására; ha őseink áldozatkészsége tartotta fel egyházunkat, hogy az ma már terebélyes fává növekedhetett: mi utódaik, ne engedjük, hogy tétlenségünk s közönyösségünk miatt ennek a terebélyes fának ágai el- s lehulljanak. Ajánljon ki-kí a szent ezétra a szerint a mint értéke van. Nem kivetés, kényszer útján, hanem önként, keresztényi buzgóságükből.

A lelkes predikáciának meglelt ohajtott sikere. A pünkösdi szent lélek reánk szállt; szívünk termékeny földdé lett; a közönyösség jégkérge felolvadt s az elvetett mag a szívekben kihajtott és gyümölcsöt hozott, némely harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig száz annyit.

Az adakozás megkezdődött.

Isteni tisztelet végeztével az előjáróság a parókháza gyűlt egybe, hol a már készen levő aláírási iven megkezdte az önkéntes adakozás szép és tiszteletreméltó eselekményét. Délután aztán, az egyház ügyei mellett hűségezen fáradozó gondnok vezetése alatt, a derék és ügybuzgó előjáróság felkereste az egyes családokat, hogy kiki meghozza közülök is az áldozatot, mit a szent ügy tőlök megkíván. Az eredmény nem is maradt el. Az adakozás meghaladja a 260 frtot.

Egyházi életünk eme szép és örvedetes eseményét lehetetlen, hogy tek. Szerkesztő ur engedelmével — ha becses lapjában igénytelen soraimnak helyet méltóztatik engedni — nyilvánosságra ne hozzam; mely míg egyrésztől elismerés és hálás köszönet a jó szívű adakozóknak; másrésztől erős bizonyossága annak, hogy a mi szívünkükből sem halt ki egészen az egyház iránti áldozatkészség és meleg szeretet, csak a kellő utat megtalálják hozzá, csak a mi nyelvünkön beszéljenek hozzánk.

Legyen szíves tek. Szerk. ur az adakozók névsorát is közölni becses lapjában, a mint az az aláírási iven feljegyezve áll:

Simon István lelkész 10 frt, neje Soltész Erzsébet 6 frt, Várad Pál tanító 6 frt, neje Tóth Julianna 2 frt, Tóth Pál gondnok 8 frt, neje Rác Julianna 1 frt, menyé Tóth Rozália 2 frt, Bárti Gyula presbíter 15 frt, neje Kusza Fáni 3 frt, Bárti Lajos presb. 10 frt, Csobo János presb. 5 frt, Nagy János presb. 5 frt, Csörnök Péter presb. 5 frt, Rác József presb. 5 frt, Nagy László presb. 4 frt, Rác Ignác presb. 4 frt, Rác Miklós egyházi 4 frt, Holló Anália kisasszony 4 frt, Holló Agoston 2 frt, öz. Holló Pálné 10 frt, Prónai Pál 10 frt, Lengyel László 2 frt, Perez Józsefné R-szécséből 2 frt, Tóth Bálint 1 frt, Tóth István 1 frt, öz. Tóth Istvánné 5 frt, Gyenes József 4 frt, neje Husa Eszter 1 frt, Boza János 50 kr., Kövi István 1 frt, öz. Novák Istvánné 2 frt, László Pál 3 frt, Varga István 4 frt, neje Tóth Julianna 1 frt, Varga Julianna 1 frt, öz. Simon Józsefné 2 frt, Simon Miklós 3 frt, Tóth Péter 3 frt, Benedek Julianna 1 frt, Domonkos András 2 frt, Domonkos János 1 frt, Katona László 2 frt, neje Rác Zsuzsanna 1 frt, Rác Mihály 2 frt, Rác István 2 frt, Csörnök József 10 frt, unokája Kós István, Jánosiból 5 frt, Rác Ferenc 2 frt, Rác István 2 frt, Olman Bálint 2 frt, Olman Pál 2 frt, Zsémber József 2 frt, Nagy József 3 frt, Nagy Péter 2 frt, neje Szögedi Julianna 2 frt, fiok Nagy Kálmán 1 frt, id. Husa Bálint 2 frt, Husa Bálint 1 frt, neje Rác Zsuzsanna 1 frt, Varga András 3 frt, öz. Husa Jánosné 1 frt, Buzás Péter 3 frt ifj. Tóth Pál 5 frt, neje Tóth Eszter 2 frt, öz. Tóth Pálné 1 frt, Benedek Pál 1 frt, Benedek Lajos 1 frt, Benedek István 3 frt, id. Tóth Pál 5 frt, Lusztig Bernát 1 frt, öz. Ungár Danielné 1 frt, Kövi András 2 frt, öz. Novák Miklósné 2 frt, Kis János 1 frt, Vincze István 2 frt, Szabó Pál 1 frt, öz. Varga Mihályné 1 frt, Arvai József 2 frt, Trecska István 1 frt, Bilik János 1 frt, Novák Béni 1 frt, Bolbás István 1 frt, Nagy Károlyné 1 frt, Bolbás Péter 1 frt, Kovács András 3 frt, öz. Nagy P. Ferenczné 2 frt, öz. Rác Pálné 1 frt, Nagy Mihály 1 frt, öz. Pogonyi Józsefné 50 kr., Bolbás István 1 frt. — Összesen: 267 frt.

Ime tek Szerk. ur! ily tekintélyes összeget teremtett egy pünkösdi predikáció, mi által megmutattuk mi is, hogy nem vagyunk pünkösdi előtti tanítványok, ha az ur szolgájának ajkáról elhangzott ige nem volt pusztában kiáltó szó: megtalálta szívünkhez a helyes utat, mert az érdeksödést feltudta költeni a vallás iránt s egy új torony mielőbbi építését biztosította.

Fogadják a kegyes adakozók e helyen is elismerésüket s hálás köszönetünket az ur oltárára hozott jó szívű adakozásükből! Eljelenek sokáig egyházunk lelkes tagjai! Legyenek követendő példák azon áldozni nem akaró társaink előtt, kik vétkes önzéssel vonták vissza kezeiket a jótétel gyakorlásától! Mihályvári, egyháztag.

Várgede, 1891. jun. 9.

Tek. Szerkesztőség! A tanügy iránti érdekelttség siettet, hogy soraim becses lapja legközelebb megjelenő számának hasábjain napvilágot lássanak, ha ezeket a tek. Szerkesztő ur arra méltónak találja.

A ki a tanítóknak az ország közművelődésének emelését célzó szerény működését méltányolni tudja, örömmel veszi tudomásul a Rozsnyóegyházmegegyéhez tartozó r. kath. tanítóknak a mai napon itt tartott körgyűlését, melyen várgedei és kishonti két egyházi ker. tanfelügyelőn kívül a tanügy iránt érdeklődő néhány lelkész és huszat meghaladó tanító vett részt.

E körgyűlés lefolyását tekintve, a sikerültebbek közé számítható, a mennyiben a jelenlévőkre tanulságos s így a tanügyre is üdvös hatású volt.

Főbb pontját képezte a Farkas Bertalan geszteteci

tanít ak „Az iskola és élet“ című rövid, velős és zamatos magyarsággal írt felolvasása: valamint Jókovi Emil kokorai tanítónak „A magyar nyelv mikénti tanítása a nem magyar nyelv iskolában“ című, fiatal lelkesedés s a hazai édes nyelv iránti szeretetről tanuskodó értekezése. Ezen értekezés akár ékes irályát, akár pedig a helyes elmélet alapján álló gyakorlati módszerét tekintve, a magasabb képzettségű pedagógusok igényét is képes kielégíteni.

Tekintve e fiatal tanítónak meggyőző érveléssel írt munkáját, erős hittel lehet föltételezni, hogy a nehéz helyi viszonyokkal küzdő fiatal embernek iskolai működése rövid otltá daczára is eredményes, s ez készítt arra, hogy az intéző személyek a „Nemzeti-alap“ból öszszel kiosztandó jutalmaknál nevezettet is figyelmökre méltassák s őt a megérdemlett méltányos jutalomhoz juttatni segítsék.

A többi, inkább az egyesület beléletét érintő s így a nagy közönséget kevésbé érdeklő tárgyaknak elintézését a két órát meghaladó szellemi foglalkozás végével, a kiérdemelt kedélyes üdülés váltotta fel, s testben, szellemenben gyarapodva, kartársi szeretetben erősödve oszlott szét a tanítóság.

Egy tanúgybarát.

Törvényszéki esarnok.

Junius 11-én esütörtök: 1. Sulyos testi sértés büntetével vádolt ifj. Tomko András. — 2. Magánlak megsértésének büntetével vádolt Králik János. — 3. Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Belán Márton és társai elleni végtárgyalások.

Junius 17-én szerdán: 1. Lopás büntetével vádolt Csuri Tóth János. — 2. Hivatali hatalommal való visszaéléssel vádolt Urbán Sámuel és társai. — 3. Közokirat hamisítás büntetével vádolt Toman János elleni végtárgyalások. —

Junius 18-án esütörtökön: 1. Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Korda Refka György és társai. — 2. Sulyos testi sértés büntetével vádolt Magyar József és társai — 3. Magánokirat hamisítás büntetével vádolt Hulyuk János elleni végtárgyalások.

Értesítés és meghívás!

A rimaszombati közs. elemi fiu- és leány-, valamint a polgári leányiskolák évf. vizsgái f. évi jun. hó 19-től 27-ig bezárólag a következő sorrendben fognak megtartatni:

Pénteken jun. 19-én d. e. 8 órától 9-ig, a róm. kath. és izraelita tanulók hittani vizsgái a községi fiuiskola tantermeiben; 9—11-ig pedig a közs. el. és polg. leányiskola növendékeinek a saját isk. helyiségükben;

Pénteken jun. 19-én d. u. 4—5-ig a kertészethöl, 5—6-ig tornavizsga a közs. el. fiuiskola növendékeinek. Szombaton, jun. 20. d. e. 8—11-ig az I-ső elemi fiu-oszt. Szombaton, jun. 20. d. u. 2—5. a II. fiu-osztály.

Vasárnap, jun. 21. d. e. Isteni tiszt. után a templomban az ág. ev. hitv. tanulók hittani vizsgái.

Vasárnap, jun. 21. d. u. Isteni tiszt. után a templomban az ev. ref. hitv. tanulók hittani vizsgái.

Hétfőn, jun. 22. d. e. 8—11. a III. el. fiu-osztály.

Hétfőn, jun. 22. d. u. 2—5. a IV. el. fiu-osztály.

Kedden, jun. 23. d. e. 8—11. az V. és VI. el. fiu-oszt.

Kedden, jun. 23. d. u. 2—5. az I. el. leány-osztály.

Szerdán, jun. 24. d. e. 8—11. a II. el. leány-osztály.

Szerdán, jun. 24. d. u. 2—5. a III. el. leány-osztály.

Csütörtökön, jun. 25. d. e. 8—11. a IV. el. leány-oszt.

Csütörtökön, jun. 25. d. u. 2—5. az I. polg. leány-oszt.

Pénteken, jun. 26. d. e. 8—11. a II. polg. leány-oszt.

Pénteken, jun. 26. d. u. 2—5. a III. polg. leány-oszt.

Szombaton, jun. 27. d. e. 8—11. a IV. polg. leány-oszt.

Szombaton, jun. 27. d. u. 2—4. zárúnnepély a polg. iskolában. — A közs. elemi fiu- és leányiskolák nyilvános osztályvizsgái a községi elemi fiuiskola tantermeiben, a polg. leányiskola vizsgái a polg. iskola helyiségében fognak megtartatni.

A m. t. szülöket és az érdeklődő tanúgybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Értesítés és meghívás. A rimaszombati alsófoku ipariskolában a tanévet bezáró nyilvános vizsgák f. évi junius hó 14-én délután 2 órától 5-ig, a közs. elemi fiuiskola tantermeiben fognak megtartatni. — Az iparostanonez munkakiállítás pedig ugyancsak f. évi junius hó 14-én d. u. 2-órától 6-ig lesz megtekinthető. — Az érdeklődő n. é. közönséget, — ugy a vizsgákra, valamint a tanonez-munka-kiállítás szives megtekintésére, — tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Vegyes hírek.

Hámos László főispán kedden este városunkba érkezett; szerdán a köz. bizottság ülésén elnökölt.

Előléptetések és adományozások. A „Budapesti Közlöny“ f. évi junius 4-iki száma közli: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére, a rozsnyói székeskáptalanban: Dr. Podráczky István örkanonoknak az éneklő kanonokságra; Verbjár Pál idős mesterkanonoknak az örkanonokságra; Schelleng Emil ifjabb mesterkanonoknak az idős mesterkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedendő ifjabb mesterkanonokságot Fábian Ferencz tornai esperes-plebánosnak, Schelleng Emil idős mesterkanonoknak pedig a drusnai vagy duzmai ezimzetes apátságot adományozom. Kelt Bécsben, 1891. évi május hó 25-én. Ferencz József, s. k., Gróf Csáky Albin, s. k.

Képviselő választás. Junius 8-án a rozsnyói választó-kerület elhunyt képviselője Andrassy Manó gróf helyére egyhangulag Andrassy Géza grótot a nagyérdemű előd fiát orsz. gyűlési képviselővé választották.

Tudorrá avatás. Dr. Kármán Aladár Ernót, ki lapunknak 8 év óta buzgó munkatársa, egy időben helyettes szerkesztője is volt, jelenleg pedig hirlapirói tevékenységére nézve az „Egyetértés“ orvostudományi rovatának vezetője, — f. hó 6-án avatták orvostudorrá a budapesti kir. tud. egyetemen. E hivatalos actus rendszerint is ünnepélyes formalitások között szokott végbemenni, de ez alkalommal különösen nagymérvű volt az érdeklődés, mert egyszerre 18 jogászt, 10 orvosnövendéket és 10 bölcsészethallgatót avattak fel tudorokká egyetemünk tudós nagyfejtűi. Az egyetem díszterme — mint tudósitónk írja, — zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, melynek soraiban különösen egyetemi tanárok, orvosok, hirlapírók s az új tudorok iskola és pályatársai s rokonai

voltak nagy számmal. A Rókus kórház dologházi osztálya — hol dr. Kármán Aladár eddig mint segédorvos működött — egész személyzetével megjelent az avatáson. A sokfelől érkező jókívánságok mi is szívesen csatloljuk a magunkét, s kívánjuk a legfiatalabb rimaszombati „tudor“-nak, hogy sokáig éljen!

Nyilatkozat. Van szerenésém a nagyérdemű olvasóközönség becses tudomására hozni, hogy a „Gömöri Hirlap“ t. munkatársai közül több rendbeli hivatalos elfoglaltságom miatt, mai alólírt napon kitéptem. Rimaszombat 1891 junius hó 6-án. Paal Gyula.

Kinevezések. Dr. Kemény Andor miskolczi törvényszéki jegyzőre ő Felsege a király albiróvá nevezte ki. A kinevezett albiró városunk szülötte, Kemény Bertalan nyugalmazott községi iskolai tanító fia, s mi örömmel közöljük olvasóinkkal e hírt is, mint minden olyat, mely megénkbeliek előhaladásáról szól. — A magy. kir. igazságügyminiszter Szabó József rimaszombati kir. törvényszéki irnokot a nagy-rőcei járásbírószághoz segédtelegkönyvvezetővé nevezte ki.

Eljegyzések. Bradovka Károly Köviben — Cöburg herczeg ő kir. fenségének erdésze — május 17-én eljegyezte Gross Olga kisasszonyt Miskolcon, néhai Gross Nándor katas. mérnök bájos leányát. — Pál Béla, a rimamurány-salgó-tarjáni vasmű részvénytársulat tanítója Vashegyen eljegyezte május hó 16-án Ecsesgy Erzsikét, Ecsesgy József kir. járásbírószági végrehajtó kedves leányát Nagy-Rőczen.

Halálozás. Jolsván e hó 3-án hunyt el id. Bazilides János tekintélyes földbirtokos, kiterjedt család legidősebb tagja, élete 73-ik évében. Temetése pénteken nagy részvét mellett történt meg. Béke poraira!

Helyreigazításul. A főispáni bevonulás alkalmára alakult uri bandérium tagjainak névsorából tévedés következtében kimaradt lapunk mult számából az ifj. Szentmiklóssy Kálmán p.-mikóházi földbirtokos neve. Ifj. Szentmiklóssy Kálmán pedig egyik legdélezegebb lovasa volt a festői szép bandériumnak, miért is ezennel pótoljuk a mulasztást annak konstatálásával, hogy ő tényleg részt vett az uri bandérium felvonulásában. — A nógrádi küldöttség tagjai között Seitzovszky alispán nem volt, Szakall Barna azonban a névsorból kimaradt.

Jégvihar. Lapunk mult számában csak futólag emlekezettünk meg a szerdai istenitéről, mely városunk felett elvonult. Öreg emberek sem tudnak nagyobb viharra visszaemlékezni, piacunk tengerre, az utczák folyamokká változtak. A kerti gyengébb vetemények megsemmisültek s a vetésekben is sok a kár. Egész halom tudósítás

Hirdetmény.

1892. sz. — A zádorfalli nemesi italmérsél jog kártalanítási összegére vonatkozó magánjogi igények tárgyalása s az egyezség megkísérlésére tárgyalási határidőül f. 1891. évi junius 22-ik napjának d. e. 9 órája Zádorfala község házához kitűzve, ahoz összes edekelték, még pedig azok is, kiknek az idező végzés külön nem kézbesítették, a 45896/89. sz. igazságügyminiszteri rendeletben megállapított következmények terhe alatt ezennel idézettek.

Kir. törvényszék Rimaszombat, 1891 május 12.

Vozáry Gy., kir. tszéki elnök h. Feledy, kir. tszék jegyző.

Eladó birtok.

Rázgha Sándor tulajdonához tartozó Gömör-Ráhón találtató urbéri természetű tagosított birtok, mely egy katastralis hold belsőség, két katasztr. hold rét és tiz katasztr. hold szántóföldből áll, az ahoz tartozó épületekkel s urbéri erdő és legelő illetményvel együtt-, valamint ugyanennek tulajdonához tartozó a Varbóczy határban ugynevezett Zsnyánói pusztában fekvő szintén tagosított majorsági birtok, mely 600 □-ól belsőséget, 16 kat. hold szántóföldet és 37½ kat. hold erdőt s legelőt foglal magában s gazdasági épületekkel is el van látva örökáron eladó. — Bővebb értesítést ad maga a tulajdonos Gömör-Ráhón és Baloghy Endre ügyvéd Rimaszombatban.

érkezett a vidékről, hol több helyen emberélet is esett áldozatul. Murány környékén a jégvihar hosszú vonalban mindent elpusztított, Dolinán egy asszonyt sodort el az ár. Rádován egy paraszt gazdat sujtott agyon a villám.

Vizsga. Jolsván az ipartanodai vizsga junius 14-én lesz munkakiállítással egybekötve.

Beküldetett. Gömörmezei tűzfeckendő-verseny tartatott junius 5-én Rimaszombatban, mely igen furesán végződött. — A budapesti összes feckendő gyárak, ugy mint: Tarnóczy, Geittner és Rausch, Valser gazdag gyűjteménnyel jelentek meg, szebbnél szebb gépeket bemutattva. Az összehasonlító próba, minden szakszerűség nélkül légfesz és légürmő mellőzésével, csakis közönséges feckendezéssel történt, de még ez is csak hordóból és nem valami mély kutból. — A munkánál a Tarnóczy és Geittner gépei tűntek ki, ugy, hogy a közönség ezeknek már gratulált. Az ákrara való pályázat beadatott, melyből kitudt, hogy különösen a Tarnóczy, de általában, a budapesti gyárosok sokkal olesőbbak voltak és mégis a bizottság — a közvélemény szerint kevésbbé jól működő Seltenhoffer soproni czég gépeit fogadta el, bár azok ugyanazon nagyságban, a tömlökkel együtt darabonként mintegy 150 frttal, tehát majdnem felével voltak drágábbak. Különösen feltűnt, hogy még az 5000 méter tömlőnél nagyobb szükséglet is nála rendeltetett meg, holott az nála 15 méteres darabokban 15 forint, a budapestieknél 12 frt 50 kr. A szívó-tömlők pedig nála 16 frt és a budapestieknél 12 frttal lettek ajánlva, pedig ezeknél már a minőség nem jöhet kérdésbe, mivel a tömlöket egy gyár sem készíti, hanem szükségletét mindenik egy és ugyanazon gyárban szerzi be és látja el országos egységes esavarral. — Ez által 87 község közel 10000 forinttal fizeti drágábban tűzoltó szereit, mintha azt a budapesti első gyárakból vette volna. — Kérdés, hogy mi jögalapon lehet ezen szegény községeket annyira károsítani? különösen miután a budapesti gyárak némelyike azt is készséggel kijelentette, hogy ha a bizottság az ő újabb rendszerű és jobb gépeiket nem akarná, készek a Seltenhoffer-féle régebbi szerkezetű kupzelepes gépekhez, teljesen hasonló gépeket is előállítani, és ily feckendőket sokkal olesóbban szállítani. Mi vezethette itt a bizottságot ily káros elhatározásra!?

Felelős szerkesztő: Dr. Veres Samu.

Kiadó-tulajdonos: Dr. Bernát István.

ALEXY LAJOS

férfi és női divattüzletében Rozsnyón egy 4—5 gymnasiumi vagy polgári iskolát végzett ifju tanulónak elfogadtatik.

Arverési hirdetmény.

278. sz. — Alólírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzé teszi, hogy a nagy-rőcei kir. járásbírószágnak 1889-ik évi 2768-ik számu végzésével Baloghy Endre rimaszombati ügyvéd által képviselt Kíriy Sámuel rozsnyói lakos felperes részére Muraközy Gyula ratkói lakos alperes ellen 300 frt tökéövetelés és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglal ingóságokra a fent idézett kir. járás bíróságnak 1890-ik évi 2292-ik számu végzésével az arverés elrendeltetve, annak leendő megtartására határidőül 1891-ik évi junius hó 20-ik napjának d. e. 9 órája Ratkón alperes lakásán kitűztek, a mikor a bíróilag lefoglalt patikai gyógyszerék, felszerelvények és állványokból álló ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Felhivatlak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, s mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számáittatik.

Kelt Nagy-Rőczen, 1891-ik évi junius hó 7-én.

Ecsesgy József, kir. bírósági végrehajtó.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnévű gépeit a közeleő nyári idényre, nevezetesen:

Cseplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gözmozgony általi hajtásra.

Kézi-cseplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy a nélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. — **Szeszgyárberendezéseket**, m. péld. **Henze főzők**, **kavaró-készületek**, **malata- és burgonya-zuzókat**, stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

